

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2020 r.

Pozycja 229

POSTANOWIENIE

z dnia 14 maja 2020 r.

Sygn. akt Ts 101/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński - przewodniczący i sprawozdawca
Michał Warciński
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 4 lipca 2019 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.M.,

p o s t a n a w i a:

uwzględnić zażalenie i nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 maja 2017 r. (data nadania) M.M. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego, zakwestionowała zgodność art. 90 ust. 1 i 4 w związku z art. 10 ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2060) w zakresie, w jakim umożliwiają nałożenie na podmiot podlegający egzekucji obowiązku uiszczenia opłaty za brak ubezpieczenia, od którego to obowiązku podmiot może uwolnić się jedynie poprzez przedłożenie dokumentów potwierdzających spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub wniesienie powództwa o ustalenie nieistnienia tego obowiązku do sądu powszechnego, z art. 64 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 78 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowieniem z 4 lipca 2019 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu skarżąca, reprezentowana przez tego samego pełnomocnika, pismem z 23 lipca 2019 r. (data nadania), wniosła zażalenie, domagając się nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał w składzie trzech sędziów rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim to, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Zaskarżonym postanowieniem z 4 lipca 2019 r. (dalej: postanowienie z 4 lipca 2019 r.) Trybunał, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 oraz art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, odmówił nadania skardze dalszego biegu (dalej: postanowienie TK z 4 lipca 2019 r.), stwierdzając co następuje:

2.1. Zarzuty wyrażające oczekiwanie, by to sądy administracyjne, nie zaś sądy powszechne orzekały w przedmiocie ustalenia obowiązku realizacji opłaty tytułem ubezpieczenia, nie miały związku z orzeczeniem wskazanym w skardze jako ostateczne.

2.2. Skarga w zakresie badania zgodności zaskarżonych przepisów z art. 64 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji jest bezzasadna, jako że wskutek wniesienia do sądu powszechnego powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia (zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2060; dalej: u.u.o.) opłata wyznaczona skarżącej nie stała się wymagalna i nie mogła być ściągana w drodze egzekucji aż do czasu uprawomocnienia się orzeczenia sądu ustalającego istnienie obowiązku ubezpieczenia.

2.3. Tryb egzekucji opłaty ustalonej na podstawie art. 90 ust. 1 u.u.o., oceniany przez skarżącą jako niekonstytucyjny, jest uregulowany w art. 91 u.u.o., który w złożonych pismach procesowych nie był wskazany do badania konstytucyjności. Uzasadnienie przedstawione w skardze w zakresie sposobu egzekucji opłaty ustalonej na podstawie art. 90 ust. 1 u.u.o. nie miało więc związku z zaskarżonymi przepisami.

3. W złożonym zażaleniu podniesiono, co następuje:

3.1. W nawiązaniu do przeprowadzonej przez Trybunał analizy postanowienia Sądu Okręgowego w W. V Wydział Cywilny Odwoławczy z 15 grudnia 2016 r. (sygn. akt [...]) – wskazanego przez skarżącą jako przesądzające o jej prawach i wolnościach – podkreślono, że jego podstawą były zaskarżone przepisy – art. 90 ust. 1 i 2 w związku z art. 10 ust. 2 w związku z 23 ust. 1 u.u.o. Stwierdzono ponadto, że gdyby skarżąca złożyła skargę do sądu administracyjnego, a następnie odwołała się do Naczelnego Sądu Administracyjnego, to podstawą orzeczeń wydanych w jej sprawie byłyby przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, ze zm.).

3.2. W związku z podstawą odmowy w zakresie zarzutów niezgodności zaskarżonych przepisów z art. 64 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji skarżąca stwierdziła, że brak możliwości egzekwowania opłaty nakładanej w ramach danej procedury aż do uprawomocnienia się orzeczenia sądu powszechnego w przedmiocie istnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia nie przesądza o zgodności przepisów, które stanowią podstawę takiego orzeczenia.

3.3. Skarżąca uznała również, że wskazywanie do badania konstytucyjności art. 91 u.u.o. uważa za bezcelowe, bowiem jej zdaniem niekonstytucyjność wymiaru opłaty za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia oraz tryb weryfikacji spełnienia tego obowiązku ma źródło na wcześniejszym etapie, czyli ustalania i dokonywania wymiaru obowiązku publicznoprawnego, nie zaś na etapie jego egzekwowania.

W związku wyjaśnieniami skarżącej (pkt 3 niniejszego postanowienia), które odnoszą się do postaw odmowy nadania biegu skardze konstytucyjnej podniesionych w postanowieniu z 4 lipca 2019 r., Trybunału Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.